

Слідами карних експедицій на землях Західної України -- це слідами руїни, крові, людського плачу й невимовного горя!

ФАШИСТСЬКО-ПОЛЬСЬКІ КАТИ БЮТЬ СЕЛЯН, ВІДЛИВАЮТЬ ПОБИТИХ ВОДОЮ І ЗНОВУ БЮТЬ. — "МИ ВЕМИ ЖЕ БЕНДЗЕ ВОЙНА, АЛЕ ВАС НЕ БЕНДЗЕ... ТИ МУРГО, БИДЛО!" — БЮТЬ СЕЛЯН БИЛЬНАМИ ВІД ШПА ПО 300, 350 І 400 БУКІВ. — ЛОМЛЯТЬ ЛЮДЯМ РУКИ, НОГИ, ПРИВ'ЯЗУЮТЬ ДО ВОЗІВ І ТАК ВОЛОЧАТЬ ДО ДРУГИХ СІЛ. — "ДОБИЙТИ МЕНЕ" БЛАГАЮТЬ ПОБИТИ СВОЇХ ЗНАЙОМИХ. — ПОБИВШИ ДО СМЕРТІ ХЛОПЦЯ, ЖОВНІРИ ЗАСТАВЛЯЮТЬ ЖІНКУ ПЕРЕХАТИ ЙОГО ВОЗОМ. — ЗАКНЕБЬОВУЮЧИ УСТА, КАТИ БЮТЬ СІМДЕСЯТЬЛІТНІХ СТАРИКІВ І ВІСНАЦЬЯТЛІТНІХ ХЛОПЦІВ. — ЗАБИРАЮТЬ В ЛЮДЕЙ ПОЛОТНО І СТЕЛЯТЬ ПІД КОНІ. — КАТУЮЧИ ЛЮДЕЙ, ЗАСТАВЛЯЮТЬ ІХ КРИЧАТИ "НЕХ ЖІЄ ПОЛЬСКА!"

А МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ БЕНКЕТУЄ В МІНІСТРА ЗАЛЕСЬКОГО У ВАРШАВІ. — А ЙОГО ОРГАН "НОВА ЗОРЯ" СТАЄ В ОБОРОНІ ПОЛЬЩІ ПЕРЕД ПРОТЕСТАМИ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ. — А ГРЕНО-НАТОЛІЦЬКІ ЕПІСКОПИ У СВОМУ ЛИСТІ ДО НАРОДУ КЛИЧУТЬ ВСЕ ЦЕ "ВИТРЕВАТИ В ТЕРПЕЛИВОСТІ І СПОКОЮ".

ПРОТЕСТУЙТЕ ПРОТИ ПОЛЬСЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ПОГРОМЩИКІВ! П'ЯТНУЙТЕ ЇХНІХ УКРАЇНСЬКИХ СПІЛЬНИКІВ!

КАРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ В ТЕРНОПІЛЬЩИНІ

В вівторок дня 23 вересня в р. вечером прибула велика карна поліційна експедиція до села Покропівна, тернопільського повіту, в сусідстві Озірної. Знищено зовсім льокаль-кооперативи "Віра" і читальні "Просвіти". Всі книги діловодства і документи обох установ подерті. Товари кооперативи позаті нафтою. В молочарні знищено зовсім підурядження і всі машини.

Побиті тяжко: справник кооперативи Іван Шуган, книговець Василь Гужда і крмар Пашко Шуган. Найтяжче побитий Володимир Криз, у якого містилася читальня "Просвіти". У нього поломано ліжка, лавки, побиті і подерті образи, з будинків поздирані стіхи і порозкидані всі стіжки.

В середу 24 вересня в. р. около 8 год. рано прийшла карна поліційна експедиція до села Мишковичі. Були ревізії в льокалі читальні "Просвіти", кооперативи і в багатьох селян. Арештували: Олексу Лазуту, Петра Чорного, Володимира Дудара, Василя Дудара і 19-літню бубшу гімназистку ученицю Емілію Дудар.

Цього самого дня і в четвер рано 25 вересня була карна поліційна експедиція в селі Лука Велика. Арештовано: Івана Брайяла, Семка Ляха й Івана Поліщука.

В четвер 25 вересня була така сама карна експедиція в селі Чорторія.

Велика карна експедиція перейшла також через Чернілів Руський.

МАСОВІ РЕВІЗІЇ В РОГАТИНІ

Дня 24 вересня карна експедиція, зложена з поліцаїв, у друге перевела ревізії у всіх майже українських установах і в домах мешканців Рогатини.

Ревізія була м. ін. в українській гімназії, куди прийшло 30-35 поліцаїв ще досвіта. Трусливи по всіх усядах і знищили багато з внутрішнього уладження. Перетрусили всіх бурсаків (бурса є в будинку гімназії), яким повороло синиці, подушки і т. д. В одній кімнаті навіть розбирали підлогу, бо побачили маленький отвір, що видавався їм підозрілим. Очевидно — теж нічого не знайшли. Не найшовши нікого нічого підозрілого, кількох поліцаїв полізало на стрих. Хотів піти з ними і гімназійний сторож, але його не пустили і полізан самі. По кількох хвилинах вже стали кричати, що знайшли бомбу в отворі кімнати. Слід зазначити, що в дні 14 вересня ті самі поліцаї перевели основну ревізію м. ін. і на тому самому стриху, але тоді там нічого не було.

Сільській раді замкнути українські установи. Таке сталося в Іваневі Горішнім, тернопільського повіту.

СТЕРОРИЗОВАНІ СЕЛА.

У Людківці коло Микудинця скликано віче і переведено на нього зі страху перед експедиціями наступні постанови: 1) шоби не називати себе українцями тільки русинами; 2) осудити саботажі і висказати свою повну лояльність супроти польської держави і її органів; 3) не слухати української інтелігенції і зрештувати зі всіх прав, які мають тепер українці в Польщі; 4) при-соймових і сенатських виборах в листопаді п. р. голосувати на цю листу, яку вказе уряд, або сидіти дома і не йти до голосовання, коли хтось на урядову листу не схоче віддати голосу.

Про подібні випадки приходять відомості й з інших сіл.

БОМБА В ЧИТАЛЬНІ "ПРОСВІТИ" В ГАЛИЧІ.

Газета "Сила" повідомляє: Пишуть нам: Вночі з 9 на 10 жовтня невідомі злочинці підложили бомбу в льокалі читальні "Просвіти" в Галичі. Бомба вибухла і здемоловав цілий льокаль. Шкоди зроблено щонайменше на тисячу злотих.

У зв'язку з вибухом бомби арештовано... українців Цегина та Дрозда, обох із Галича.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ СЕЛЯН.

В Голгочах (пов. Підгайці) поліція арештувала селянина Джиджору. Йому закидають підпад сімох господарів поляків у Петливіцях Старих (пов. Бучач). Джиджора нібито вбив двох інших членів трійки і поліція пошукує їх.

В коломиїським повіті на домагаючи команди в Товмачі арештували Ст. Мацюрка й Марію Кузьмівну, уч. 5 року семінарії.

В городенським повіті арештували: Ів. Василюка з Вербиці, Мих. Гринюляка та Юр. Бандуру з Тишківців, Марію та Ол. Дворянини і Ом. Рікуця.

В РОМАНОВІ І ПІДГОРОДИЩІ.

Подібний перебіг мала карна експедиція в Романові й Підгородищі.

УКРАЇНСЬКИЙ СЕЛЯНИН В ОБИМАХ ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКОЇ ГАДИНИ.

СТРАШНІ ПОДІЇ В КОЦУРОВІ Й ПІДЯРКОВІ

В супереч повідомленнях польської преси (з 11 жовтня п. р.) про закінчення "паціфікаційної" акції карні експедиції поліції й кавалерії тривають в Галичині далі.

В неділю, 13 жовтня, була карна експедиція 14 полку уланів у підльвівських селах Коцурові й Підяркові.

В Коцурові побито дуже тяжко та потратовано кіньми 18 селян. Вони напівтрупи. Є надія, що 5-ох селян подукає, але решта так побита, що ніякий рятуючи неможливий.

В Підяркові зломали руку селянинові Олексіву та скатували цілий ряд других селян.

Рівночасно з військових експедицій відбулись у львівському повіті поліційні експедиції. Дня 11 жовтня була поліційна експедиція в Миклашеві, в неділю в селі Чижиків, а в понеділок, 13 жовтня, переведено "паціфікацію" у Винниках під Львовом.

В Миклашеві поліція розбила кілька хат (пошукуючи за зброєю) та знищила багато селянського добра. Селян, у яких переведено ревізії, страшно скатовано. Також була ревізія в селянина Андрія Муравського. Поліція знайшла якийсь

лічний порошок. Поліціанти стали викрикувати, що це екразит, збили Муравського до непритомности, здерли дах із хати та завалили стіни... Побитий Муравський із дружиною та дрібними дітьми опинився без даху над головою. Дуже тяжко побитий є селянин Василь Головатий. Кооператива знищена зовсім. Увесь товар скинутий на купу та обвалив нафтою.

З Чижикова й Винник не маємо поки-що докладних відомостей. З повідомлень польської преси видно, що й там перебіг експедицій був жахливий.

Поліція тяжко побила у Винниках відомого українського вченого, старого В. Лукича-Левчицького.

ПОГРОМ УКРАЇНСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ У ЛЬВОВІ.

У вівторок, 14 жовтня, коло 1-шої години сполудня топила студентів - вшехподаяків і "стшельців" улаштувала погром українських інституцій у Львові. Вандали вибили шибви в Науковім Товаристві ім. Шевченка, Просвіті й ін. українських установах.

ПО СЕЛАХ В БОБРЕЦЬКОМУ ПОВІТІ

Карна рота 14 полку уланів зі Львова, зложена із 160 коней, робила протягом двох останніх тижнів карні експедиції в бобрецькому повіті. Уланів, прийшовши від сторони Ходорівщини, захоплюють пошту та наближаються до Львова. У всіх селах, куди переходить карна експедиція 14-го полку уланів, була вже карна експедиція того самого відділу уланів у середині вересня та по дві й три експедиції поліційної "паціфікаційної" бригади.

Ми одержали інформації про перебіг карних експедицій уланів у цілому ряді сіл. Подаємо ці інформації в такому

порядку, в якому менш-більш карні експедиції наступали по собі.

ЛАНИ, ПОВІТ БІБРКА.

Карна експедиція 14-го полку уланів язловецьких прийшла до нас в четвер, 9 жовтня, коло четвертої години сполудня й перебула до вечера наступного дня.

Улани обставили село сторожами й взялися до роботи. Маючи список у руках, улани вибрали 7 активних селян-робітників, а саме: Івана Монастирського, Михайла Монастирського, Грицька Дайка, Івана Паливоду, с. Антона, Івана Паливоду, с. Микити, Івана Гре-

ДЕ ПЕРЕВІДЖЕНО "ПАЦІФІКАЦІЮ"

БОБРЕЧЧИНА.

До дня 15 жовтня поліція й військо перевели езекуції в цих громадах: Девятники, Ятвяги, Репехів, Кологури, Соколка, Вільховець, Лопушна, Жабокруки, Серники, Лани, Підгородище, Романів, Селиська, Городиславичі, Звенигород, Підярків, Підоснів, Воланки, Коцурів, Гринів, Стрілки, Глібовичі Вел. і Бібрка-місто. Не переведено "паціфікації" в трьох селах: Суході, Волове (більшість польського населення) і Стоки-село.

Військова карна експедиція в повіті дальше.

РОГАТИНЩИНА.

В цілому повіті переводиться від 23 вересня по нинішній день основну "паціфікацію". В першій турі брала участь поліція з поліційної школи в Мостах Великих в отих селах: Бабухін, Залузе, Потік, Черво, Фрага, Любша, Пуків, Чесники, Данильче, Жовчів, Липиця Горішна, Липиця Долішна, Журів Чагрів, Григорів, Васючин, Підмихайлівці, Явче, Дем'янів, Мартинів Старий і Новий, Бовшів, Різдяни, Свистіляники.

В тій турі забрано й знищено багато українського добра і побито багато селян та інтелігентів.

У другій турі "паціфікації" взяв участь 6 полк уланів зі Станиславова, який переїхав майже всі села повіту з тим, що ґрунтовно понизив оті кооперативи і читальні "Просвіти": Підгороді, Коношні, Серники Середні, Загіре, Книгичі, Журів, Підмихайлівці, Григорів, Чагрі, Васючин.

"Паціфікація" триває дальше в бурштинським судовім повіті.

ГРИНІВ, ПОВ. БІБРКА.

В суботу, 11 жовтня, прибув до нас відділ уланів, зложений із 20 людей, і перебув до неділі зранку.

Улани казали зложити 40 кірців вівса, 40 кг масла й 800 яєць. В кооперативі забрали багато товару.

Тяжко побиті: Стефан Підложевич (склепар) у кооперативі, його збили так, що люди мусли перенести його в плахці з кооперативи до дому), Гнат Орач (старший селянин), його син Микола Орач, Микола Блаватний, Кіндрат Захарків, Осин Блаватний, Іван Олеків, Василь Олеків (довголітній голова читальні, лежить у шпиталі у Бібріці), Семко Білоух, Пасиф Чимерис (відби-

ширки, лежить у шпиталі в Бібріці), Микола Кит і багато інших.

Улани били по 300, 350 і 400 буків. Клали на лавку, завивали голову шматом, двох тримало за голову, других двох за руки, а двох інших, або й трьох ставало з бияками від ніпів і бил.

Перед тим, поки зачинали бити, прочитали кожному зокрема вирок, скільки має дістати і за що його бють. Одного били за те, що служив при українській галицькій армії, другого, що в цього, мовляв, знайшав зброю, інших за працю в читальні, в кооперативі, а Миколу Кота за активну виборчу діяльність у 1928 році.

Нічно ходили по хатах і забирали, що їм подобалося. Михайла Гули забрали 100 кг яблук.

КОЦУРІВ, ПОВ. БІБРКА.

Другий відділ, зложений із 40 коней робив в суботу і в неділю експедицію в Коцурові. Улани стягали селян до Підгородища на постерунок і тут задано їм таку хльору, що ніодні власними силами не міг уже дійти до дому. Усіх "паціфікованих" нараховується в Коцурові 18, з котрих 3, а саме: В. Кіцюра, Петро Огоновський і С. Олексів потерпіли страшно. Кіцюру так збито, що його ціле тіло — це один посянчений та кровю закипівий струп, права нога, рука і два ребра в нього поломані. Бито його за те, що буніш пробував утікати.

Жовніри допали його на краю села, привязали до коня і виволікали за село на пасовисько, де цілу годину над ним знущалися. "Добийте мене!" — просив скатований Кіцюра своєю рідно, коли приїхала возом, щоб його завести до лічниць. Олексівові зломано руку, Огоновському відбито печинку. Усі побиті находяться до нині у бібрцькій лічниць.

Експедиція забрала зі села: 150 кірців зерна, 20 возів сина, 2 свині, багато дробу, яєць, масла і т. д.

ПІДЯРКІВ І СЕЛИЩА.

Вечером в неділю всі чотирі відділи зіхалися в Підгородищі й звідси розбились на дві групи рушили до Підяркова й Селищ. Які сліди лишилася експедиція в цих селах після 24 годни свого побуту покидо нам невідомо. Знаємо тільки те, що в Підяркові побито уже в друге Костя Голубку. В Селищах тяжко побито Семена Стецька.

УЛАНИ Й ПОЛІЦІЯ БЕШКЕТУЮТ

ЗА ВБИВСТВО ПОЛІЦАЯ.

Свого часу у Синевідську Вишній поліція арештувала Мих. Ковалю, як підозрілого в крадіжці. Підчас переслухання Коваль убив поліція Рибичького. Коваль зізнав, що поліція Рибичький бив його при арештуванні. Стрийська прокуратура виготовляє проти Ковалю акт обвинувачення за злочин душегубства, за яке грозить кара смерті.

В БЕРЕЖАНСЬКІЙ ТЮРМІ.

В бережанській тюрмі перебуває тепер 141 політичних в'язнів, які 15 жовтня почали голодувати.

РОЗВ'ЯЗАННЯ "РІДНОЇ ХАТИ".

"Газета Польська" з 11 жовтня повідомляє: Люблинський воевода зарядив замкнення й розв'язання українського товариства "Рідна Хата". Управу цього товариства була в Холмі. Стверджено, що "Рідна Хата" вела на велику скалю комуністичну діяльність. Поліція перевела в різних місцевостях, де містилися філії товариства, масові ревізії. Знайдено багато компромітующого матеріалу, також викрито значну кількість зброї. Було багато арештувань".